

z nich, nebo znameními na ně připadajícími, a nelze prý také zjistiti, že útok směřoval proti určitému neb proti některému nebo proti všem zástupcům záložny.

Sprošťujícím rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Hradci Králové, pokud odpírá aktivní legitimaci k obžalobě činovníkům záložny, byl porušen zákon. Rozsudek přehlíží, že záložna jako ústav a podnik hospodářský může jednati pouze svými zodpovědnými zástupci a že tedy každé obvinění záložny z nečestného jednání (opovržlivých vlastností neb opovržlivého smýšlení) nutně se vztahuje na její oprávněné zástupce, bez ohledu na to, zda jsou i oni v závadném projevu ještě zvláště jmenováni nebo označeni ať již výslovně nebo znamením na ně se hodícím. Vždyť každý takovýto projev řízený formálně na »záložnu« nutně postihuje její zástupce, bez nichž záložna jednati nemůže. Odvolací soud se tedy mylí, maje za to, že lze přiznati zodpovědným zástupcům záložny aktivní legitimaci k obžalobě jen tenkrát, kdyby »vedle útoku na záložnu se stal též urážlivý výrok na soukromé obžalobce jako zástupce záložny«; přehlížíť, že, viní-li se ústav, který zastupují a jehož jménem jednají, z jednání a smýšlení nečestného, směřuje každý takový útok zjevně a nutně proti nim jako jednajícím činitelům záložny, že v tomto případě »záložna« a její zodpovědní zástupci jedno jsou. Poněvadž tu se cítili závadným výrokem dotčeni a podali obžalobu pro urážku na cti vesměs činovníci a zodpovědní zástupci záložny, kteří byli ve skutečnosti napadeni pod hromadným označením »záložna«, mělo jim býti přiznáno soukromé právo obžalobní, i když nebyli v závadném projevu označeni ještě zvláště vedle záložny, kterou zastupují, a za kterou jediné jednají. Odepřením aktivní legitimace obžalobní byl porušen zákon. Bylo proto zmateční stížnosti generální prokuratury podle § 33 tr. ř. vyhověti a podle § 292 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 2885.

Zavinění řidiče automobilu (§§ 335, 337 tr. zák.), splášil-li předčasným puštěním auta do běhu koně, ač věděl, že jsou plašivé a byl na to zvláště upozorněn; nezáleží na tom, že plachá povaha koní po případě i nedostatečné jich opatření úraz spoluzavinily.

Příčinná souvislost byla by vyloučena, kdyby bylo dokázáno, že úraz vzešel z výhradné viny osoby třetí nebo poškozeného nebo z náhody, již pachatel nemohl odvrátiti přes to, že dbal všech opatření uložených mu zákonným předpisem nebo daných povahou věci pro řízení motorového vozidla.

Řidič auta je povinen sám vynaložiti veškeru opatrnost a pozornost a ujistiti se co nejbezpečněji, zda pominula překážka jízdy, a nemůže se v tom směru spolehnouti na údaje jiného.

Jde o zvláště nebezpečné okolnosti ve smyslu § 337 tr. zák., setká-li se automobil s transportem koní.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 14. ledna 1927, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 4, 5, 9 a) a 10 (správně z hmotněprávních důvodů jen 9 a) § 281 tr. ř. Neúplnost řízení, činící rozsudek zmatečným podle čís. 4 § 281 tr. ř., shledává v tom, že nalézací soud nevyhověl průvodnímu návrhu obhájce při hlavním přelíčení, by byl vyslechnut znalec z oboru zvěrolékařského o tom, že opatření učiněná pro převádění remont v souzeném případě byla nedostatečná a že při dostatečných opatřeních byly by nemohly nastati následky, k nimž došlo. Dále o tom, že plaché remonty mohly se stejně splásti, i kdyby v době spuštění motoru byly bývaly od auta více vzdáleny, než skutečně byly. Než tento důkaz směl odpadnouti pro nerozhodnost obou průvodních vět, poněvadž pro otázku příčinné spojitosti jest lhostejno, že plachá povaha koní po případě i nedostatečné jejich opatření úraz spoluzavinily, jakmile jest zjištěno, že také obžalovaní vyvolali jednu (a to hlavní) příčinu úrazu tím, že, ač byli upozorněni a vyzváni, by nepustili auto do běhu dříve, než budou koně převedeni do bezpečné vzdálenosti, rozjeli se s autem předčasně a jeho rachotem a kouřem poplašili poslední koně mimo auto právě převáděné, což mělo za následek, že se splášili i ostatní koně a že utrpěl úraz vojín vedoucí první pár. Příčinná spojitost by byla vyloučena, kdyby bylo dokázáno, že úraz vzešel z výhradné viny osoby třetí nebo poškozeného nebo z náhody, již nemohli odvrátiti přes to, že dbali všech opatrností uložených zákonným předpisem nebo daných povahou věci pro řízení motorového vozidla. Takového důkazu však obžalovaní nenabídli. Jakmile soud zjistil — formálně bezvadně — že by bylo nedošlo k těžkému úrazu vojína Adama B-y, kdyby byli obžalovaní dbali náležitě opatrnosti při vedení auta, nemohou je omluviti okolnosti, o nichž nabídlí důkaz a nemohou se důvodně cítiti zkrácenými na své obraně zamítnutím vývodního návrhu.

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že nalézací soud posoudil věc po právní stránce mylně, poněvadž a) činí prý mylně řidiče trestně zodpovědným za pouhé plašení se koní před autem, ačkoliv prý je to zjev pravidelný a přirozený, od zavinění řidiče neodvislý, za nějž prý zodpovídá výhradně osoba, již byl kuň svěřen a jež jediné je povinna postarati se o to, by ze splášení se koní nevznikly škodlivé následky, stejně jako prý řidiči auta jest uloženo za povinnost, by je náležitě ovládal tak, by auto samotné nezpůsobilo škodu. Není prý zákonného předpisu, který by ukládal šoferovi trestní zodpovědnost již za to, že se koně před autem splášili. Zmateční stížnost poukazuje na civilněprávní předpisy o náhradě škody způsobené zvířaty před autem se plašícími (§ 2 zák. čís. 162/08) a snaží se dovoditi z něho a z usta-

novení § 1320 obč. zák. (ručení za škodu způsobenou zvířetem) ve spojení s dvorským dekretem ze dne 28. července 1843, čís. 726 (ručení za škody z transportu remont a z druhého odst. § 391 tr. zák.), že řidič auta nezodpovídá ani civilně ani trestně za škody a úrazy ze splašení se koní před jedoucím autem. Než zmateční stížnost jest na omylu. Pravdu má, pravíc, že plašení se koní před autem má svou příčinu jednak v přirozené povaze koní, jednak ve vlastnostech auta. A s tohoto hlediska jest upravena civilní i trestní zodpovědnost řidiče auta. § 2 automobilového zákona, na nějž stěžovatel poukazuje, upravuje ručení za škody způsobené zvířaty se plašícími před autem (jak patrné z doslovu zákona a motivů) se dvou hledisek: jednak že zvíře, zvláště domácí kůň, má již o sobě ve své povaze prvek vyvolávající nebezpečnost pro okolí, ježto se snadno leká i věcí nepatrných (na př. pohozeného papíru), plaší se a proto nesnadno se dá ovládati; jednak přihlíží se k mimořádnému zvýšení tohoto nebezpečnosti, které nastává, když se v jízdě objeví automobil, a za tuto složku zvýšeného nebezpečnosti činí zákon zodpovědným řidiče (civilně i trestně), ukládá mu, by vynaložil veškerou opatrnost a pozornost a ručil (civilně) dokonce i za to, když přes vynaložení této péče pravidelná činnost vozidla selže. Jen tenkrát, kdyby dbal veškeré opatrnosti — nejen té, jež jest uložena zvláštními předpisy, nýbrž i té, jež jest nutná podle povahy věci — a kdyby i stroj mu neselhal — a přes to se zvíře plašilo, bylo by lze míti za to, že složka nebezpečnosti vycházející z povahy zvířete byla jedině rozhodnou a úraz výhradně zavinila. Tyto úvahy platí vzhledem k ustanovení § 335 tr. zák., který výslovně činí zodpovědným pachatele za každé jednání, opomenutí, o němž mohl (podle předpisů o tom vydaných, svého povolání nebo přirozených následků každému snadno seznatelných předvídati, že se jím může nejen vyvolati, nýbrž i zvýšiti nebezpečnosti života, také pro trestní zodpovědnost řidiče. Poněvadž, jak zjišťuje rozsudek, oba obžalovaní věděli, že mají v jízdě dráze plašivé koně, kteří již o sobě, svou povahou, mohou býti pro život, zdraví a tělesnou bezpečnost svého okolí nebezpečnými, a museli poznati — tím spíše, že na to byli výslovně upozorněni — že toto nebezpečnosti by bylo mimořádně zvýšeno, jakmile by uvedli automobil předčasně do pohybu — a přece nedbali této nejprimitivnější opatrnosti, již vyžadovala daná situace a kterouž jim ukládá ustanovení § 335 tr. zák., a předčasným puštěním auta do běhu způsobili, že se koně splašili, — zavinili úraz. Napadený rozsudek nečiní — jak mylně tvrdí zmateční stížnost — obžalované trestně zodpovědnými již za to, že se koně před autem splašili, nýbrž za to, že svou neopatrností k tomuto splašení a jeho následkům dali podnět. Tvrzení zmateční stížnosti, že obžalovaní nemohli předvídati, že se koně splaší a nastane úraz, když viděli, že koně jsou náležitě opatřeni, ježto 10 koní bylo doprovázeno 6 vojáky, a že auto, když je dali do pohybu, nedělalo hluku, jsou pouhým brojením proti formálně bezvadným zjištěním rozsudku, jednak že předčasným spuštěním auta, následkem kouře a rachotu vycházejícího z motoru (byť i ne silného a kromobyčejného, přece však ve spojení s ostatními zjevy doprovázejícími rozjíždějíci se auto, dostačujícího k polekání

koní) se splašili koně mimo auto převáděné, a jednak že obžalovaní (kteří viděli, že jde o koně plašivé, kteří byli výslovně vyzváni, by auto zastavili a požádáni, by je dříve nepouštěli do chodu, dokud všechny koně nebudou převedeni) rozjeli se přes to předčasně, a že musili již podle přirozených následků každému snadno seznatelných postřící, že jejich neopatrné, ba lehkomyšlné jednání může vyvolati nebo zvýšiti nebezpečství pro vojáky koně vedoucí.

Neobstojí ani další námitka zmáteční stížnosti, že soud »nesprávně hodnotí stav věci«, shledávaje zavinění obžalovaného C-a v tom, že se spokojil pouhým pravdě neodpovídajícím ujištěním Ř-ovým, že koně již přešly — kdežto podle názoru zmáteční stížnosti bylo jednání C-ovo účelné, ježto prý neměl otevřeného okénka na své straně, a svědčí prý o stupňované opatrnosti, když ponechal rozhodnutí o další jízdě zkušenému řidiči, sám jsa jako řidič nezkušený. Správně zdůrazňuje nalézací soud, že obžalovaný C. jako skutečný řidič auta byl povinen především sám vynaložiti veškerou opatrnost a pozornost a ujistiti se co nejbezpečněji, zda pominula překážka další jízdy, věda, že situace jest nebezpečná a byv J-em výslovně požádán, by počkal, až budou koně převedeni. Poněvadž tak neučinil, ač mohl, kdyby byl otevřel okénko po pravé straně, kde seděl a kudy koně přecházeli, a poněvadž se spokojil pouhým dotazem na Ř-u (který ostatně nemohl dobře pozorovati okénkem z levé strany, co se děje na straně pravé), jednal nejen neúčelně, nýbrž i neopatrně, a soud právem shledává v jeho jednání (opomenutí) trestné zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. Dovozuje-li zmáteční stížnost, že C. směl ponechati rozhodnutí zkušenému řidiči, jsa sám v řízení auta nezkušený, přehlíží, že nešlo o technickou otázku řízení auta, nýbrž o otázku, zda pominula překážka bezpečné jízdy, kterou mohl správněji posouditi sám, kdyby jí byl věnoval náležitou pozornost, sedě u volantu na pravé straně, než Ř., který seděl na straně opačné, takže tato okolnost ho nemůže omlouvatí.

Není posléze odůvodněna ani námitka, že v setkání se auta s 10 koňmi, doprovázenými 6 vojenskými osobami, nelze spatřovati okolnosti zvláště nebezpečné ve smyslu § 85 písm. c) tr. zák., a že, kdyby i tomu tak bylo, nemohl prý si obžalovaný uvědomiti tento stav, ježto prý nevěděl, že koně jsou remonty. Uváží-li se, že setkání se automobilu s transportem koní, kteří se snadno polekají a plaší a pak se vůbec nedají ovládnouti, mimořádně zvyšuje nebezpečství, které do jisté míry tkví v povaze koní, dlužno dáti za pravdu nalézacímu soudu, že se provoz automobilu v takové situaci děje za okolností zvláště nebezpečných. Poněvadž je zjištěno, že obžalovaní věděli, že jde o koně plašivé, nemohli si neuvědomiti i tu zvláště nebezpečnou okolnost. Slušelo proto zmáteční stížnost jako neodůvodněnou zavrhnouti.

Čís. 2886.

V žádném z případů § 214 tr. zák. se nevyžaduje, by zločinec byl již vrchností stíhán nebo hledán; »pátrající vrchností« jest tu prostě vrchnost povinná a povolána k pátrání.